

دست در دست محرومان

۴

روایتی از حال و هوای زائران در زائرشهر رضوی به مناسبت چهارشنبه‌های امام‌رضایی

زیارت با طعم دل‌تنگی

همه ما طعم زیارت را چشیده‌ایم، حال زیارت امامزادگان بوده و یا ائمه و یا پیامبران(ع). به راستی پس از زیارت و بازگشت به وطن، حس دل‌تنگی عجیبی تو را فرا می‌گیرد و تا چند روز در حال و هوای حرم به سر می‌بری به‌ویژه که این زیارت، زیارت امام رضا(ع) باشد که حضور در حرمت دل‌تنگی و غصه را از بین می‌برد. به گزارش خبرنگاری حوزه علمیه خراسان، «چند روز است حال و هوای دلم متفاوت شده است...

ویژه فرهنگ و معارف رضوی | سال اول | ویژه‌نامه ۲۳۷

تازه‌های نشر
اثر جدید سعید تشکری روانه بازار شد

با حضور نونهالان و نوجوانان حاشیه شهرها
نخستین جشنواره فرهنگی ورزشی رضوی برگزار می‌شود

حجت‌الاسلام محمدتقی سبحانی مطرح کرد
نخستین کار دانش کلام تبیین رویکرد تمدنی دین است

در نهمین رویداد بینگویی قانون جوانی جمعیت مطرح شد
تأکید بر شکوه و عظمت «مادری» در ایام فاطمیه

مدیر عالی حرم مطهر رضوی منصوب شد

دیدگاه سبک زندگی فاطمی را تبلیغ کنیم

امروزه ارائه الگوی صحیح و کاربردی در حوزه رفتار بسیار ضروری است... در جامعه کنونی جوان‌ها در جنگ نرم فضای مجازی در حال قربانی شدن هستند؛ لازم است مبلغان با معرفی سبک زندگی حضرت زهرا(س) و ارائه ابعاد مختلف رفتاری ایشان به مقابله با این موضوع بپردازند.

موضوع «احترام» در رفتارهای متقابل در خانواده و اجتماع هم از عواملی است که از آن غفلت کرده‌ایم. به نظر می‌رسد سبک زندگی غربی موضوع احترام را مانعی برای حوزه رفتاری و اهداف شوم خود می‌داند... بنابراین باید فضیلت احترام به صورت گسترده در جامعه رواج پیدا کند... خداوند موضوع احترام به والدین را در چهار آیه در قرآن کریم مانند آیه ۳۶ سوره نساء (وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا) و آیات ۱۷ و ۱۸ سوره احزاب در کنار وحدانیت خود قرار داده که نشانه اهمیت این مقوله است... با توجه به گزاره‌های تاریخی، حضرت زهرا(س) در مقام «دختر» بودن خود تمامی دستورات الهی نسبت به احترام به والدین را به صورت کامل انجام داده است. در خصوص نقش «همسری» هم اصولی مانند اصل تکریم، حس قدردانی، محبت، آراستگی و... در رفتار ایشان نمایان بوده است. مبلغان می‌توانند با مراجعه به کتاب «سیره اخلاقی و سبک زندگی حضرت زهرا(س)» اثر محمدرضا جباری با این اصول آشنا شوند.

تربیت فرزند در عرصه‌های دینی، اخلاقی، اجتماعی، عاطفی و سیاسی نیز از جمله مسائلی است که می‌توان با مطالعه سبک زندگی حضرت فاطمه(س) به آن راه یافت.

برگرفته از سخنان حجت‌الاسلام رفیعی در سلسله نشست‌های فاطمی

درباره تاریخچه کاشی‌های «سنجری» و اطلاعاتی که می‌توان از آن‌ها بدست آورد

ناگفته‌های فیروزه‌های

بن محمد بن یحیی»، «صدرالعالم»، «ترکان زمرد ملک بنت سلطان شهید محمود»، «الدهر عصمه»، «نساء اهل البیت طاهر الموسوی» و... از جمله اسامی متعددی هستند که می‌توان در این کاشی‌ها یافت. این مسئله دست‌کم دو برداشت ویژه تاریخی را پیش روی ما قرار می‌دهد؛ نخست اینکه به احتمال زیاد، کاشی‌های سنجری با وجود ثبات موقعیت و حفظ اصل آن‌ها، بارها توسط افراد مختلف مرمت و احیا شده‌اند و دوم اینکه نام و اسامی موجود در کاشی‌ها، خبر از جایگاه ویژه حرم مطهر در میان خاندان‌های حکومتی عصر سلجوقی دارد؛ چنان‌که «ترکان زمرد ملک» یکی از این نام‌هاست که در سال ۴۹۷ خورشیدی بر کاشی ثبت شده و نام یکی از بانوان صاحب‌مقام در دربار سلجوقی که اتفاقاً از وی قرآنی وقفی نیز در حرم مطهر رضوی وجود دارد اثبات می‌کند که

فرزند بیمارشار بر حرم مطهر امام رضا(ع) کرد که اگر این نقل قول را بپذیریم، باید برای این آثار مهم تاریخی به جا مانده در روضه منوره، ارزش معنوی خاص نیز قائل شویم.

نام‌های ناگفته در کاشی‌های سنجری
کاشی‌های چینی‌نمای سنجری یا به نقل برخی از مورخان «خشت‌های سلطان سنجری» قدمتی حدوداً ۹۰۰ ساله در حرم مطهر رضوی دارند. بر اساس برخی گزارش‌ها، محل ساخت این کاشی‌ها شهر کاشان بوده است و سازنده آن‌ها خاندان ابوطاهر (غیر از وزیر سلطان سنجری) هستند که چهار نسل پیاپی در کار تولید کاشی فعال بوده‌اند. اما موضوعی که سبب شده این کاشی‌های کتیبه‌دار بیشتر مورد توجه و کنکاش محققان قرار بگیرند، نام‌های متعدد درج شده در آن‌ها و البته

محمدحسین نیکبخت کاشی‌های سنجری یادگار اوایل قرن ششم هجری است و اگر بخواهیم دقیق‌تر درباره آن‌ها صحبت کنیم، گذشته‌ای حدوداً ۹۰۰ ساله دارند و البته نمادی از پایداری ساختمان حرم مطهر در طول این دوره طولانی تاریخی محسوب می‌شوند. در رواق امروز می‌خواهیم با هم به پیشینه این تزئینات ارزشمند سرک بکشیم و درباره آن‌ها بیشتر بدانیم.

مشهد و حرم مطهر در عصر سلجوقی
سلجوقیان دودمانی بودند که از سال ۴۱۶ تا ۵۷۳ خورشیدی به مدت ۱۵۷ سال بر بخش‌های وسیعی از فلات ایران حکومت کردند. البته بقایای آن‌ها تا مدت‌ها بعد در مناطقی مانند آناطولی (ترکیه امروزی) دوام آورد و اصولاً سنگ بنای امپراتوری عثمانی روی میراث سلجوقیان استوار شد. با وجود آنکه سلجوقیان از همان ابتدای کار، چندان روی خوشی به شیعیان نشان نمی‌دادند اما گزارش‌های بسیاری درباره احترام ویژه آن‌ها به حرم رضوی وجود دارد و این مسئله ثابت می‌کند حرم مطهر امام رضا(ع) طی تاریخ هزار و ۲۰۰ساله خود، نه فقط مورد احترام و توجه ویژه شیعیان بلکه مورد علاقه شدید پیروان دیگر مذاهب اسلامی بوده است. برخی مورخان از زیارت مرقد مطهر امام هشتم(ع) توسط فرمانروایان مقتدر سلجوقی سخن به میان آورده‌اند. رد پای این ارادت را می‌توان در توسعه کمی و کیفی ساختمان حرم مطهر مشاهده کرد. در دوران سلطان سنجری فرزند ملک‌شاه سلجوقی، مشهد به یکی از مراکز مهم سیاسی و بازرگانی خراسان تبدیل شده بود و به همین دلیل فعالیت‌هایی برای گسترش بارگاه منور رضوی صورت گرفت. برخی از مورخان مانند ملاهاشم خراسانی در «منتخب‌التواریخ» و اعتمادالسلطنه در «مطلع الشمس» چنین نوشته‌اند که بنای روضه منوره در دوره سلجوقی توسعه پیدا کرد و در سال ۵۰۰ خورشیدی تجدید بنا شد و نصب کاشی‌های سنجری در اطراف روضه منوره را مربوط به دوران همین تجدید بنا می‌دانند. بنابراین آنچه در اطراف ضریح مطهر ملاحظه می‌کنیم، میراثی است از دوره سلجوقی که البته در دوره‌های تاریخی بعدی تغییرات گسترده‌ای در شکل و تزئینات آن به وجود آمده است. برخی معتقدند آغاز بنا توسط ابوطاهر قمی به دلیل نذری بود که سلطان سنجری برای شفا

موضوعی که سبب شده این کاشی‌های کتیبه‌دار بیشتر مورد توجه و کنکاش محققان قرار بگیرند، نام‌های متعدد درج شده در آن‌ها و البته فقدان تزئینات تاریخی برای ثبت کاشی‌هاست. این کاشی‌ها جزو نخستین کاشی‌های تاریخ‌دار هنر اسلامی هم محسوب می‌شوند.

بنای مذکور اهتمام و سعی فراوانی برای آبادانی و بهسازی فضای حرم رضوی داشته است. نکته دیگر این است که برخی از این نام‌ها در هیچ سند تاریخی دیگری وجود ندارند و از این رو کاشی‌های سنجری افزون بر جایگاه تاریخی و ارزشمند خود در حرم رضوی، به لحاظ استنادی نیز اهمیت فراوانی دارند و شاید در پژوهش‌های آینده اسباب کشف رویدادها و اسرار ناگفته تاریخی باشند.

فقدان تزئینات تاریخی برای ثبت کاشی‌هاست. این کاشی‌ها که جزو نخستین کاشی‌های تاریخ‌دار هنر اسلامی هم محسوب می‌شوند، نام‌های متعددی را روی خودشان حفظ کرده‌اند: «بن محمد بن طغرل خان»، «سنجری ابی الفتح محمد بن سلطان»، «دستور خراسان ابی»، «المعالی بن الحسین»، «بن عیسی بن علی بن جعفرالموسوی انارالله برهانه»، «ابن هبه‌الحسینی»، «الحسن بن علی

منبرمجازی

باور «سردار» ما

حجت‌الاسلام حسینی قمی دست خدا را در زندگی‌ها ببینیم، پادمان نرود، مغرور نشویم که ما فلان کار را کردیم، نه خدا بود؛ درس اخلاص را در زندگی حضرت زهرا(س) یاد بگیریم. این زندگانی سردار سرافرازمان یاد بگیریم. این کلام نورانی حضرت زهرا(س) که فرمود: کسی که عبادت خالصانه به آسمان‌ها بفرستد، خدا بهترین مصلحتش را بر او نازل می‌کند.

تو برای خدا قدم بردار، نگو من! در تمام کلمات سردار سلیمانی سرافراز بگردید یک بار کلمه «من» پیدا می‌کنید؟ شخصیتی که از یم تا غزه و لبنان و عراق و سوریه او را می‌شناسد. رهبر معظم انقلاب فرمودند: در جلسات عمومی، سردار در گوشه‌ای می‌نشست که «پیدا» نباشد، «منیت» در کلامش نبود، یک بار حاضر نشد مصاحبه کند، با اصرار یک مصاحبه راجع به جنگ ۳۳روزه لبنان انجام داد، یک بار نگفت من این کار را انجام دادم...

تو خالصانه عبادت را به آسمان بفرست، خدا بهترین مصلحت را برایت می‌فرستد. خدا مزد اخلاص را بخواهد می‌تواند بدهد، دست ما نیست، نمی‌خواهد خودت برای تجلیل مقامات خود برنامه‌ریزی کنی، خدا بلد است خودش چطور تجلیل کند.

«یا مقلب القلوب والابصار» را که در دعای تحویل سال می‌خوانیم. تو مقلب القلوبی... می‌بینیم چطور دل عالم را یک دفعه متحول می‌کنی... امام فرمود: «خرمشهر را خدا آزاد کرد... داستان سردار در «جنگ ۳۳روزه» را حتماً شنیده‌اید فرمودند: روز بیست و هشتم گذشت گفتیم دیگر تمام شد، چون دیگر چیزی نداریم بجنگیم... یکی از زرمندگان خواب حضرت صدیقه طاهره(س) را دید.

می‌خواست خودش را به پاهای بی‌بی بیندازد، گفت: بی‌بی‌جان! چرا به فریاد ما نمی‌رسی؟ حضرت از زیر مقنعه خودشان دستمالی بیرون می‌آورند و حرکتش می‌دهند و می‌فرمایند تمام شد. این حرکت همان و سقوط هلیکوپتری که پایان جنگ ۳۳روزه شد همان...

بعدها یکی از وزیران قطری به سردار گفت تا آن روز هر کاری می‌کردیم آمریکایی‌ها قبول نمی‌کردند آن شب با هزار زحمت «جان بولتون» ملعون مرا پیدا کرد و گفت همین الساعه باید جنگ تمام شود و الاً تمام ارتش اسرائیل از بین می‌رود... این باور سردار ما بود.

فرو می‌ریزد و تمامی ندارد. واقعاً این طور وقت‌ها چطور باید باور کنیم، طبقه بالایی دارد بی‌خیالی‌اش را می‌شوید؟ - توی ترافیک دیگر خیلی نوبر است زباله از ماشین پرت کنیم بیرون اما پرت می‌کنند. این بی‌خیالی و حریم‌شکنی و ولش‌کن آدمیزاد تمامی ندارد. اول پدر، پوست نارنگی می‌اندازد بعد هم پسر، قوطی شیر کاکائویش را.

- کی فکرش را می‌کرد یک روز حق الناس و آزار برسد به موبایل و فضای مجازی. توی گروه کاری به اندازه هفتاد هشتاد پیام، دو

ندارد سر بچرخاند پنج متریشان سازه‌ای ببینند به نام پُل... پُل عابر پیاده! - گاهی آقا یا خانمی با همه دارندگی، آنچه برای پوشیدن انتخاب می‌کند شبیه جوک است. کوتاه، پاره، تنگ، بی‌وقار، مضحک. حالا دو خانم با همین تعابیر دارند از خیابان رد می‌شوند و کلی چشم برای خودشان دست و پا کرده‌اند. این اگر نقض حقوق شهروندی نیست پس چیست؟ - یک آن فکر می‌کنی سونامی شده... آب است که خروشان از پنجره و دیوار

رقیه توسلی
- در یک محفل کاری که آشنا و غریبه کم نیست، کسی را خطاب می‌کند: چاقو! چه خبر از انتقالیت؟
- صف نانوایی خیلی شلوغ است. این فدای سرمان، یکی نیست بگوید چه بکنیم با این جمعیت بی‌ماسک؟ با ۶۰درصد آقایان و خانم‌هایی که پروتکل را گذاشته‌اند جیب بغلشان؟
- ماشین‌ها انگار سر می‌برند. باران هم دارد می‌زند. از زیر پل عابر چند نفر دارند خوش خوشان رد می‌شوند. دوست هم

نیمکت زندگی

دور بین مخفی نیست!

